

K. J.: A bürokráciacsökkentés és intenzív társadalmisítás ebben az esetben nagy vonalakban azt jelenti, hogy az államigazgatási szerv gyorsan, tíz nap alatt véleményez, ugyanakkor a lakossággal való kapcsolattartásra szánt idő jelentősen megnő az eddigiekhez képest. Ez azonban minőségi csere! Az akció indulását közterületen elhelyezett nagyméretű hirdetőfelületen kell megjeleníteni, nem lehet eldugni a váróban a hűtő mögé... Induláskor lakossági fórumot kell tartani, ha van honlap, külön fülön elérhetővé kell tenni ezt a témát, és véleményezési lehetőséget kell biztosítani, a tervezet folyamatosan letölthető formában a főoldalon kell megjeleníteni... Erre rimel valamennyi további munkafázis.

► **Cs. B.: Ellenőrzik, hogy a véleményeket figyelembe veszik-e?**

F. Zs.: A választott testületek a demokratikus rendszerekben politikai tökéjüket kockáztatják, ha nem hallgatnak a polgárok szavára.

► **Cs. B.: Hogyan kell mindezt elképzelni a HÉSZ és a településképi rendelet függvényében?**

K. J.: Első lépés az arculati kézikönyv, társadalmisítva, közérthetően rögzítve. Ezt követi a településképi rendelet. Végül a HÉSZ, ami nem mondhat ellent a településképi rendeletnek, másrészt a rendelet által használt fogalmak nem ismétlődhetnek benne: amint egy beépítési módra való utalást a rendelet mondatokba szed, azt a HÉSZ az építési vonallal, övezeti besorolással, a beépítési mód meghatározásával pontosítja.

► **Cs. B.: A teljes jó szándék és jóhiszeműség mellett is lehetnek értelmezései különbségek például egy saroktelek esetében az előkert-oldalkert meghatározásában. Ebben eddig a hatósággal való egyeztetés döntött, vállalva a felelősséget. Bonyolultabb esetekben a megrendelő és a tervezők is sokszor inkább hatósági engedélyért folyamodnának az esetleges pereskedésektől való félelmükben. A bejelentési eljárásban van mód a hatósággal történő egyeztetésre?**

K. J.: Megint csak a főépítési tevékenység minőségbeli kérdése, hogy a főépítészt ért-e ezekhez a dolgokhoz. Ezen a szakmai szemponton túl most is létezik az a lehetőség, hogy az építető hivatalos tájékoztatást kér a jegyzőtől a helyi rendeletek vonatkozásában.

► **S. F.: Lesz-e lehetőség a paraméterek, településképi követelmények egyedi meghatározására, az illeszkedés szabályának érvényesítésére? Hiszen ahogyan egy bel-**

városi szövetben sem lehet érvényes minden telekre egy általános normatív szabályozás, ugyanúgy egy településen sem lehet minden egyes telekre érvényes településképi paramétereket megalkotni.

K. J.: Nem lesz, de lényeges különbség a HÉSZ-ekhez képest, hogy a településképi rendeletet könnyen, gyorsan lehet módosítani. Amíg a HÉSZ módosítása hosszú időt és pénzt felemésztő folyamat volt, addig ezeknek a rendeleteknek a felülvizsgálata, finomhangolása, módosítása helyben marad. Az államigazgatási szervek közül csak az örökségvédelem, az állami főépítész, az arculati kézikönyvek esetében a Kamara vonódik be. Véleményez továbbá a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a légvezetékek és a hírközlés miatt, és a tájképvédelem, de ők sem vétőzhatnak, csak javasolhatnak. Egy tíznapos úgynevezett állami főépítési eljárás keretében végigfuttatható minden, ha a testület és a lakóközösség is úgy dönt, hogy módosításra van szükség. Ha kiderül például, hogy egy rossz döntés miatt már túl sok a sárga ház, akkor a meglévő szabályozás gyorsan és alacsony költségvetéssel javítható. Ráadásul ebben az eljárásban kitapintható előnye lesz egy állandó főépítésznek. Fontos, hogy a települések érzékeljék, hogy működésüknek és jövőjüknek meghatározó szempontja a minőségi épített és természeti környezet.

► **S. F.: Lehet, hogy egy jó építésznek sokkal jobb ötlet jut az eszébe, mint amit az adott településképi rendelet megenged. Például pont a sarokra akar egy rézfedésű gyönyörű tornyot, noha az egész város cseréppel van fedve. Ebben a rendszerben ezt nem szabad neki, és a főépítésznek sincs egyedi elbírálási lehetősége. A rendeletben sem lenne szerencsés a telkenkénti paraméterek megalkotása, mert visszaesnénk a HÉSZ-ek túlszabályozottságába. Igényes építészettel amúgy sem a rendeletek hoznak létre, hanem a szereplők, akik részt vesznek a folyamatban.**

► **Cs. B.: Ha a társadalmat felnőttek tekintjük, akkor a főépítészeket miért nem lehet ebből a szempontból annak tekinteni?**

K. J.: Jelen pillanatban a fő cél a kiszámíthatóság. Mellesleg a tervezet szerint egy jó kezű építész zseniális megoldását gyors rendeletmódosítással minden további nélkül át lehet majd vinni. Csak az kell hozzá, hogy a település vezetése és a település polgárai is akarják a változtatást. Ilyen módon a településképi követelmények változása le tudja követni a település életének ritmusát.

F. Zs.: A kiszámíthatóság jegyében figyelünk arra, hogy ne maradjanak olyan ele-

mekek a rendszerben, amelyek kiszolgáltatók a beruházót, a fejlesztőt és az építetőt egy bizonytalan, elhúzódozó folyamatnak. Sok jogos, de sok alaptalan panasz is érte a tervtanácsi rendszert, melyben a változó személyi összetétel kiszámíthatatlanná tette a folyamatot. Ezek a tapasztalatok vezettek oda, hogy az egyedi elbírálás lehetőségét koncepcionálisan nem tudjuk támogatni. Az arculati kézikönyv pont arról szól, hogy közérthetően kommunikáljuk védendő értékeinket, megkímélve a résztvevőket a paragrafusok zuhatagától. A didaktikus kézikönyvben a főépítész adja meg a viselkedési szabályokat, melyhez egy kiegészítő, segítő jellegű lépés a főépítési konzultáció. Ha tervtanács elé kerül a terv, akkor pedig az a cél, hogy kizárólag e szabályok számonkérése, illetve ezek kiigazítása, pontosítása történjen meg, minimalizálva a szubjektív elemeket. A főépítész szerepének hangsúlyát ebben a folyamatban áttennénk ugyan az előkészítés folyamatára, de a legfőbb célunk az építészet társadalmi jelenlétének erősítése, valamint az, hogy a főépítészt személyében minden településnek legyen jó gazdája.

HÍREK

150 éves a Fővárosi Állat- és Növénykert

Az Állatkert 1866-ban nyitotta meg kapuit az egykori Városerdő területén Xantus János zoológus, etnográfus igazgatásával. Beöthy Mária építész az Állatkert 1980-as évek óta folyó rekonstrukciójában részt vállalva folyamatosan foglalkozik korszakokra bontott történetének ismertetésével. A 150 éves jubileum alkalmával 2016. december 7-én a Budapesti Városvédő Egyesület összejövetelén lehet meghallgatni az előadást.

Ezüst Ácsceruza különdíja, 2016 – Beöthy Mária

Beöthy Mária építész az Ezüst Ácsceruza különdíját veheti át 2016. december 8-án az épített örökség népszerűsítésében folytatott publicisztikai és közéleti tevékenységéért.

Pro Architectura díj, 2016

2016-ban a Pro Architectura díjra az építészetben maradádot alkotók öt kategóriában, egyénileg és csoportosan is pályázhattak. A felhívást nagy várakozás előzte meg szakmai körökben. Ezt a várakozáson felüli érdeklődés és a jelentkezések magas száma is visszaigazolta. Az *Építészeti alkotás*, az *Építészeti közélet és oktatás*, a *Terv és tervpályázat*, az *Építető* és a *Kivitelező* témakörökben összesen tíz miniszteri elismerést osztottak ki, melyekhez egymillió forint összegű pénzjutalom, és az adományozást igazoló oklevél járt.

Idén Pro Architectura díjban részesült az *Építészeti alkotás* kategóriában **Gyórfy Zoltán**, a debreceni Szent György római katolikus templom; **Horváth Zoltán**, a budakalászi Egészségház; **Deák Zoltán**, a kőbányai Szent László-plébánia átalakításában; a **Gereben Marián Építész Kft.** az egrai, és a Borteras és Venyige SPA létrehozásában kifejtett építészeti-tervezői tevékeny-

ségéért. Az építészeti közéletben és építészeti oktatásban elért kiváló eredményeiért **Dénes Eszter** részesült Pro Architectura díjban. A **Hetedik Múterem Kft.**-t a soproni Várkerület megújításához kapcsolódó építészeti tervezés és tervpályázatok területén elért kiváló eredményeiért díjazták. Az *Építető* kategóriában **Visegrád Város Önkormányzata** Visegrád városközponti fejlesztésének megvalósításáért, **Füzér Község Önkormányzata** a füzeri vár megújításáért kifejtett tevékenységéért részesült a díjban. **Áts Géza** a budaligeti családi villaépület és számtalan kiemelkedő építészeti alkotás megvalósításában közreműködő kivitelezőként, építési projektvezetői és műszaki ellenőri tevékenységéért, **Kolyankovszky István** pedig a kiemelkedő építészeti alkotások megvalósításában közreműködő kivitelező, kőfaragómesterként kifejtett tevékenységéért kapta meg a miniszteri elismerést.

A Kós Károly Egyesülés-tag Triskell építésziroda vezető tervezőjeként **Horváth Zoltán** több mint két évtizede végez elkötelezett és kitaró településfejlesztő, főépítési és tervezői tevékenységet, melynek valódi esszenciájaként valósult meg az általa tervezett épület Budakalászon. Az indoklás szerint „*az Egészségház különleges alkotás Budakalászon egyik értékes, központi területén. A hajdani kút köré szervezett épület nemcsak a település közösségi életének új terét, hanem a történetének folyamatosságát jeleníti meg. Az Ófalu házainak léptékében kialakított két épületszárny jó aránya, az összekötő előcsarnok tornácot idéző tömege, a középület humánus léptéke, emberközeli részleteképzése, természetes, a helyre jellemző anyaghasználata okán az épület hamar a közösség kedvelt helyévé vált.*

Környezetére kiható erős térszervező kisugárzása új közterülettel ajándékozta meg Budakalászon lakosait, példát mutatva abban, hogy egy középület miként merít a hagyományból, miközben átértelmezve azt a mai életnek megfelelő építészeti alkotást és környezetet hoz létre.”

Dénes Eszter építész, az Országépítő felelős szerkesztője esetében a zsűri kiemelte: „Kivételes dolog az, ha valaki a tudomány

és a művészet, nevezetesen a bölcsészeti és építészet nyelvét egyszerre gyakorolja. Dénes Eszter építészmérnökként és publicistaként teszi mindezt fiatal lendülettel és kifogyhatatlan energiával. Házat tervez, szakmai közéletéről ír, építészeti újságot, útikönyvet szerkeszt, kistérségi közösségszervező munkát vállal. Magas színvonalon elkészített, a hely szellemét tükröző tervezési munkái mellett mind a nyomtatott, mind az internetes sajtóban rendszeresen publikál, írásainak holisztikus, igényes szemlélete az építészet szakmai és közösségi alapját erősíti. Kiemelkedő munkát végez **Dévényi Sándorral** és a szerkesztőbizottsággal a negyedszázados múltra visszatekintő *Országépítő* folyóiratban, nagy energiát fektetve annak megújításába.”

Év homlokzata, 2016

A Baumit által meghirdetett *Év homlokzata* pályázat keretében a szakmai zsűri (János János, Máté Klára, Vidó Győző, dr. Tari Gábor, Vadász Bence) választotta ki az öt kategória győzteseit: családi ház kategóriában Dankó Kristóf móri, társasház kategóriában a Benczúr-Weichinger Studio budapesti épülete, középület kategóriában a Teampannon Kft. Belvárosi Campus, műemlék kategóriában a fővárosi Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (Tündérpalota, Műépítőmérnöki Kft.) pályázata bizonyult a legjobbnak. Családi ház kategóriában a zsűri különdíját kapta többek között Füzes András, Tahitótfalura tervezett munkájáért, valamint a DNS-Múterem (Dénes György) fonyódi nyaralója.

